

РЕЧ УНАПРЕД

Дана 27. новембра 2023. године, у организацији Института за српски језик САНУ (Србија) и Истраживачког центра за словенско-евроазијске студије Универзитета Хокаидо (Јапан), одржан је у онлајн-формату научни скуп камерног типа *Сећање на академика Милку Ивић – делање и научно наслеђе*. Научно окупљање је уприличено поводом стогодишњице рођења професора Милке Ивић (11. 12. 1923. године), али циљ нашег скупа није било само обележавање ове значајне годишњице већ и да заједнички осмотримо професоркине трагове у лингвистичкој науци, као и да са научном јавношћу поделимо понешто од онога што сваки излагач носи као лично сећање на професоркин лик и дело, што нам се посебно чинило важним будући да су нас, на велико жаљење, већ напустили неки од њених некадашњих, непосредних и блиских ученика и сарадника. Скуп је пратило око 40 колега из Србије, Јапана, Русије, Пољске, Чешке, Финске и Северне Македоније.

Скуп је реализован у оквиру Уговора о научној сарадњи који је 2022. године потписан између двеју поменутих институција и стога је отпочео следећим речима директора Института: „Част нам је и задовољство што ову сарадњу започињемо обележавањем јубилеја који се тиче стогодишњице рођења академика Милке Ивић, једнога од најбриљантнијих и најбриткијих умова српске (и не само српске) лингвистике, а с посебним разлогом када је реч о билатерали с јапанским колегама. Ова сарадња је иначе само природни наставак вишегодишњег делања колеге Номађија на нашој заједничкој славистичкој и србистичкој њиви, његове сарадње с нашим значајним научним и наставно-научним установама, те поштовања које непрекинито исказује према нашим еминентним и уваженим универзитетским професорима и научницима“.

Именовани скуп састојао се из три секције са по три излагача. Прва је названа „Сећање на академика Милку Ивић и њену сарадњу са иностраним колегама“ и у њој су излагали проф. др Вејлз Браун са Универзитета Корнел (САД), проф. Јуми Накађима са Универзитета Хитоцубаши (Јапан) и проф. др Мотоки Номађи са Универзитета Хокаидо (Јапан). Професор

В. Браун говорио је о похађању предавања професорке Ивић као гостујућег предавача у Америци, када је и професор Павле Ивић држао предавања из дијалектологије и историје језика (уз напомену да је проф. Браун студирао и у Новом Саду, где је такође похађао предавања код професорке Ивић), професорка Ј. Накађима изнела је своја сећања на студентске дане на новосадском Филозофском факултету,¹ а професор М. Номаћи представио је неке занимљиве детаље из времена када је професорка Ивић држала предавања у Јапану. У оквиру друге секције, насловљене „Научна делатност академика Милке Ивић везана за Институт за српски језик САНУ“, говорили су проф. др Софија Милорадовић, проф. др Срето Танасић, дописни члан АНУРС, и проф. др Рада Стијовић. Професорка С. Милорадовић говорила је о шест публикација досад објављених професорки Ивић у част и спомен, скренувши пажњу на учешће институтских сарадника у њима, професор С. Танасић излагао је о уређивању *Јужнословенској филолоџи* од стране професорке Ивић, а професорка Р. Стијовић је представила допринос професорке Ивић изради *Речника САНУ* – на путу од обрађивача речничке грађе до рецензента. У трећој секцији, под називом „Импликација научних тема академика Милке Ивић у савременој лингвистици“, излагали су проф. др Миљивој Алановић са Универзитета у Новом Саду, доц. др Канаме Окано са Универзитета за стране језике у Кобеу (Јапан) и др Александра Марковић из Института за српски језик САНУ. Троје излагача из ове секције представило је разноврсне планове научних истраживања професорке Ивић, па тако њена разматрања просте реченице, рода, броја и глаголског вида, те падежног система и обавезне детерминације.

Жеља обеју институција које су организовале овај скуп сећања на професорку Ивић била је, од самог почетка његовог осмишљавања, да се у виду суиздавачког подухвата објави и публикација – невелика по обиму но значајна по своме садржају и сврси – ради трајног сећања на наше окупљање и, пре свега, као још један од начина одавања почasti професору Милки Ивић – једноме од неколико врхунских лингвиста који су србистици обезбедили трајно и вредно место у светском лингвистичком сазвежђу. Стручној јавности тако предајемо публикована излагања којима су придружена вредна архивска документа, настала више но свесрдним залагањем другопотписаног уредника да их прикупи, а са жељом да се пружи

¹ Нажалост, у нашој публикацији из објективних разлога недостаје једно драгоценост сведочанство – излагање проф. Јуми Накађиме, која је излагала о својој заинтересованости за дијалектологију и славистику у студентским данима, те о похађању курсева проф. Милке Ивић, као и о утиску који су на њу оставили, посебно разматрање реда речи у словенским језицима.

користан и занимљив друштвено-историјски оквир за прилике у којима је настајало плодносно научно дело професорке Ивић – сва та документа налазе се у одељку *Прилози*. Такође, у овој књизи налазе се и фотографије, од којих многе досад нису биле нигде објављиване, и сматрали смо да је ово прилика изузетно примерена за њихово појављивање, те тиме похрањивање за погледе будућих научних нараштаја и шире стручне јавности. Дужну захвалност за поменуте документе и фотографије дугујемо Библиографском одељењу Библиотеке САНУ и Архиву САНУ, Матици српској, Архиву Македонске академије наука и уметности, Токијском институту за лингвистичке студије, Библиотеци Масачусетског института за технологију, Архиву Универзитета у Охају, као и професорима и колегама који су их издвојили из својих личних архива: проф. др Фумио Иноуе, академик Светлана М. Толстој, проф. др Елена Љ. Березович, дописни члан РАН, проф. др Вејлз Браун, проф. др Хану Томола, госпођа Гордана Стајић (супруга пок. академика Милорада Радовановића), проф. др Рада Стијовић, проф. др Мотоки Нوماћи и проф. др Софија Милорадовић. Плакат за наш скуп дизајнирала је госпођа Мегуми Сасаја, на чему јој исказујемо дужну захвалност.

Професору Милки Ивић, која је свој позив претворила у позвање илити мисију, препуштамо да затвори овај наш уводни текст речима за наредне нараштаје које је октобра 1997. године у Београду изрекла одговарајући на питања Милоша Јевтића за потребе сачињавања књиге *Чудо језика. Разговори са лингвистима*: „Прво што желим својим потомцима то је да сазнање о томе шта је рат не стекну на сопственом искуству, него само консултујући уџбенике историје и читајући лепу књижевност, а друго – да живе и раде у овој земљи под таквим културним, економским и еколошким условима да никоме од њих, и никоме из њиховог ближег и даљег окружења, ни у сну не може пасти на памет помисао како би у сваком погледу било пробитачније отиснути се одавде некуда у бели свет, што даље од сопствених корена“. Ово чинимо стога што је професорка Ивић својим животом и делањем исказала пуно поштовање за сопствене корене. Одлазила је у „бели свет“ само да би тамо из прве руке чула нешто о новим лингвистичким стремљењима, потом да би тамо пренела понешто од наших домаћих лингвистичких промишљања, сваки пут се враћајући и доносићи науци своје земље и колегама сазнања важна за меру њиховог напретка.

Уредници
Софија Милорадовић и Мотоки Нوماћи

СЕЋАЊЕ
НА АКАДЕМИКА МИЛКУ ИВИЋ И ЊЕНУ САРАДЊУ
СА ИНОСТРАНИМ КОЛЕГАМА

